

la

núm. 195

L'INSTITUT AGRÍCOLA

Drecera

Setembre-Octubre 2022

Revista de la Patronal Agrària de Catalunya fundada el 1851

5€

www.institutagricola.org

“Amb el menjar no s’hi juga”

L'INSTITUT AGRÍCOLA

Associació d'Empresaris Agraris
Fundat l'any 1851

Guanyem

4 **GEOPOLÍTICA AGRÀRIA**

Vies clau per al funcionament de l'economia global

8 **ENERGIA**

Avui, l'energia nuclear és imprescindible si volem resoldre l'emergència climàtica

12 **MEDI AMBIENT**

L'Agència de la Natura de Catalunya

14 **ENTREVISTA**

Joan Llonch Pañella

Empresari Hotifrutícola

Fundador i Gerent de GAVÀ GRUP

20 **OPINIÓ**

Una evaluació provisional del tope al precio del gas - Javier Santacruz

22 **EMPRESA**

METAVERS: Serà factible aquesta innovació al món Agro?

24 **MEDI AMBIENT**

Balanç Meteorològic de l'Estiu 2022

26 **RECULL DE PREMSA**

El Pistacho, el nuevo dorado en la tierra del Quijote - ABC

“Amb el menjar no s'hi juga”

Sovint som víctimes d'una societat insatisfeta i desmesurada. Avui cal una educació que ens connecti amb l'austeritat i la senzillesa. Retornar el valor a l'origen de cada cosa, retrobar també el noble ús i existència dels aliments.

La producció d'aliments és una qüestió transcendent i, per això, cal impulsar l'agricultura viable i competitiva. L'essència és posar en valor de lliure mercat les matèries alimentàries. Això beneficia el conjunt de la humanitat, beneficia el medi ambient i beneficia especialment aquells que entenen l'activitat productiva primària com una activitat empresarial.

Obligadament, les matèries primeres alimentàries tornen a ser importants al món desenvolupat i en tenim per força anys. Cal tranquil·litat i plena confiança en la professionalitat dels nostres empresaris agraris.

Avui l'empresari agrari ha de saber donar una resposta realista a les noves necessitats socials i a les específiques condicions de mercat. Aquesta actitud ha d'ajudar a reformar el desordenat i conflictiu marc legislatiu de l'activitat agrària, tant en territori com mediambiental, doncs el principal actiu que les nostres empreses disposen, és la terra, en la majoria dels casos de propietat i que és del tot indissociable de l'activitat econòmica.

També hem d'aconseguir integrar amb normalitat la utilitat dels coneixements de l'agroecologia i les ciències del paisatge agrari, al servei d'un desenvolupament econòmic, on el respecte al medi ambient esdevingui una oportunitat i no pas un impediment.

Preocupar-se del canvi climàtic, del medi ambient o de les emissions de CO2 és bo i positiu. Els científics i els tècnics han d'estudiar tot allò que pugui perjudicar les persones que habiten la terra, i que proposin mesures reals i realistes per pal·liar-ho. Però per avui i ara és imprescindible que els governs es preocupin de garantir l'alimentació de les persones.

Afegir adjectius a l'agricultura és restar-li la capacitat necessària per ser viable i competitiva. “Agricultura sostenible, mediambientalment correcta, de qualitat, ecològica, artesanal, tradicional, de proximitat”, són vocables que sempre han estat respectats i tinguts en compte per l'agricultura. No n'era la fi, però sí unes conseqüències col·laterals positives de l'activitat agrària (paisatge, cura del medi ambient, embornal de CO2, de qualitat i segura).

És doncs, la qüestió transcendent, la de recuperar la funció primera de l'agricultura que és la de produir aliments per raons de seguretat al món. Res no és tan perillós, en economia, com que els aliments escassegin, els preus es disparin i les persones tinguin dificultats per alimentar-se correctament.

Per primera vegada, en economia, es compleix la màxima de “Primer, allò Primer” i el “primer” és menjar i per això cal produir i qui produeix són les empreses agràries i en aquest menester és al que ens hem de dedicar. Les persones, el medi ambient, el canvi climàtic, l'aigua i la biodiversitat ens ho agrairan.

la Drecera

Director:

Josep Maria Majó

Redacció, Administració i Publicitat:

Plaça Sant Josep Oriol, 4 - Barcelona 08002

Tel. 93 301 16 36

Fax. 93 317 30 05

E-mail: info@institutagricola.org

www.ladrecera.com

Impressió:

OFFSET INFANTA

Suscripció anual:

30 euros

Dipòsit Legal:

B - 23.784 - 1993

Associada a l':

LA DRECERA expressa la seva opinió mitjançant l'Editorial. Les informacions i opinions expressades en els articles signats són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

A.P.P.E.C

ASSOCIACIÓ

DE PUBLICACIONS

PERIÒDIQUES

EN CATALA

■ ■ ■ ■ ■

Vies que són claus per al funcionament de l'economia global

Si es tanquessin encarriraria el preu de les matèries primeres i manufactures o, directament, no arribarien mai

4 ELS QUATRE GRANS EIXOS DEL COMERÇ INTERNACIONAL

Qualsevol impacte a qualsevol d'aquests quatre punts o eixos, com els canals de Suez i Panamà i l'Estret d'Ormuz i Malaca, té un efecte directe a nivell global.

Dependència de punts estratègics del comerç global per al transport de mercaderies on episodis de bloqueig generen colls d'ampolla, com ho va demostrar la situació que va generar una crisi al Canal de Suez, que mostra la fragilitat de les cadenes de subministrament actuals, ja que el succeït va tenir un efecte dòmino en cadenes de subministrament no només a curt termini sinó també a mitjà termini.

Un dels vaixells portacontenidors més grans mai construïts, que és més un gratacel horitzontal que un vaixell— es va quedar encallat al canal de Suez durant sis dies al març del 2021. **Va paraitzar el transport marítim mundial i va congelar gairebé 10.000 milions de dòlars de comerç al dia.**

CANAL DE SUEZ

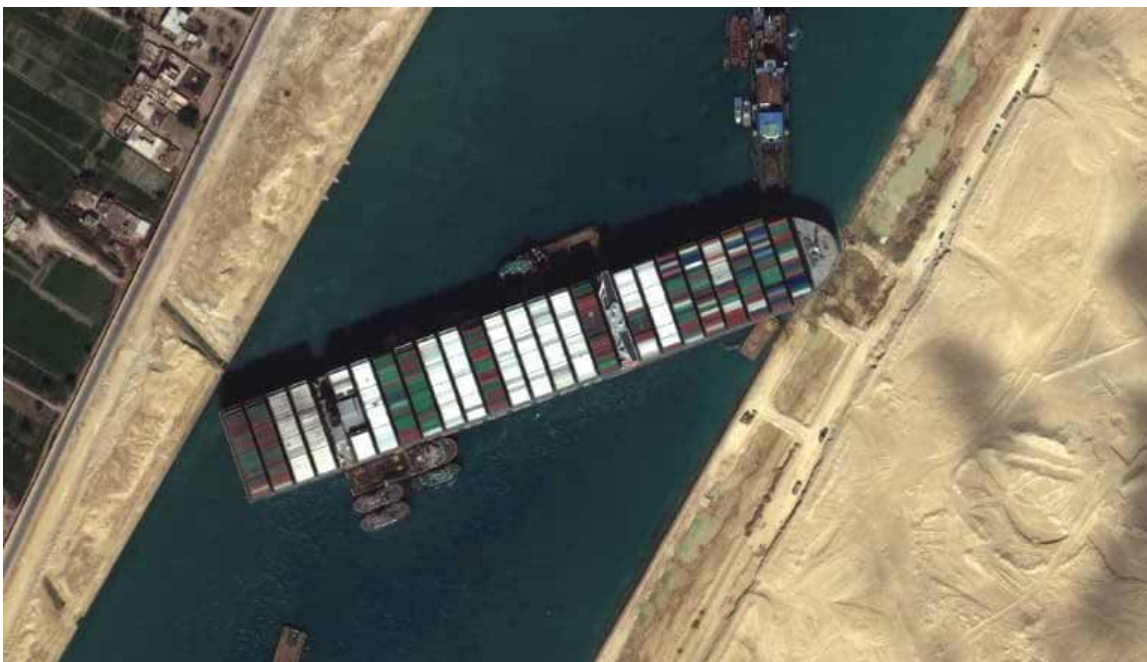
Aquest portal entre Orient i Occident, ubicat a Egipte, va començar a funcionar el **1869**. Té una longitud de **193 quilòmetres** i connecta el mar Mediterrànea amb el mar Roig.

El 2020, van transitar-hi **19.311 vaixells**, amb al voltant de **1.210 milions de tones de càrrega**, segons les dades de l'Autoritat del Canal de Suez (SCA per les sigles en anglès). Això representa el **12% del comerç global**, cosa que el fa vital per al funcionament normal de l'economia al món.

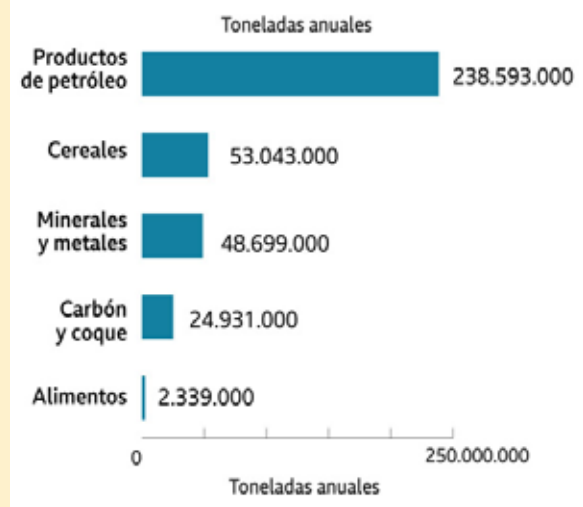
Dins de les mercaderies que transiten per aquest lloc una dels més rellevants és el **petroli**. D'acord amb estimacions de l'ACS, gairebé **dos milions de barrils de cru** hi passen cada dia. A més, aproximadament el **8% de gas natural líquid** es transporta pel canal de Suez.

Per al subministrament d' **Europa** aquest canal és molt important. I és que sense Suez, els enviaments que viatgen entre Àsia-Pacífic, l'oceà Índic, el mar Àrabi i Europa haurien de travessar tot el **continent africà**, cosa que augmentaria els costos i allargaria substancialment els temps de viatge. De fet, una de les rutes alternatives envoltant el **cap de Bona Esperança** triga gairebé 9 dies més que la ruta pel canal de Suez.

El portacontenidors de la naviliera Evergreen, de 400 metres de llargada i 59 d'amplada, va quedar encallat pel vent i una tempesta de sorra, el març de 2021.

Principals mercaderies que passen pel Canal de Suez

Font: Autoritat del Canal de Suez

Aquesta via marítima només s'ha tancat tres cops a la història, per conseqüència de conflictes polítics. El canal és, a més, una font d'ingressos important per a **Egipte**. Fins abans de la pandèmia, el comerç que passava per aquí contribuïa al **2% del PIB del país**, segons l'anàlisi de Moody's Investors Service.

El canal de Suez augmentarà entre un 10 i un 15% les tarifes per a tots els vaixells que creuin la via marítima a partir del gener del 2023, decisió afectada per la inflació global (principalment preus d'energia i arrendament d'embarcacions) segons un comunicat del mes de setembre de l'Autoritat del Canal de Suez.

CANAL DE PANAMÀ

L'obertura del canal de Panamà, en **1914**, va revolucionar al comerç marítim al món. Des de fa més d'un segle, una de les grans obres de l'enginyeria llatinoamericana del segle XX, constitueix la ruta més curta entre els dos oceans més grans del món: l'Atlàntic i el Pacífic.

La dimensió d'aquest pas és gegant: el creuen **144 rutes marítimes** connectant **160 països** i amb destins al voltant de **1.700 ports**. Hi transita gairebé el **6% del comerç mundial**: més de **13.000 vaixells** de mercaderies.

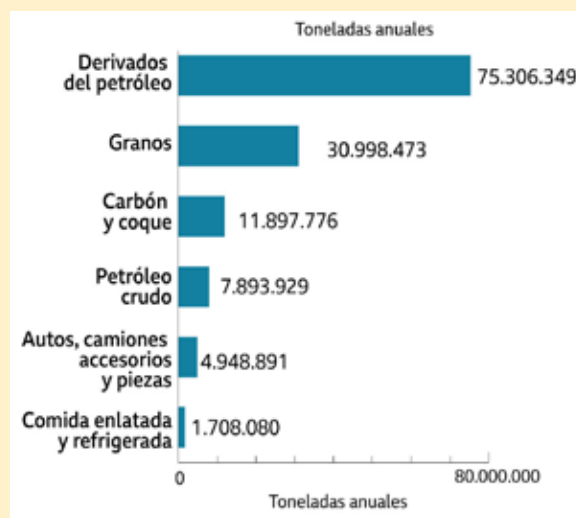
És una gran font d'ingressos per a Panamà: l'any fiscal 2020, l'aportació directa del canal al país va ser de **2,7% en relació amb el PIB**, segons dades de l'Autoritat del Canal de Panamà. És un pas molt important per a tot el trànsit cap als Estats Units i evidentment és una alternativa al trànsit est-oest al món.

Per a **Amèrica Llatina** és fonamental. La majoria dels països es beneficien d'aquest canal, hi ha molt de comerç cap al Carib i del Carib cap al Pacífic”.

Però aquest canal, en comparació de la resta, és més complex. Està construït sobre la base d'un **sistema de rescloses** que, tot i que li ha permès operar ininterrompudament, pot ser la seva debilitat principal, ja que depèn de les pluges per al seu funcionament.

Principals mercaderies que passen pel Canal de Panamà

Font: Autoritat del Canal de Panamà

En els darrers anys, especialment el **2016**, s'han fet ampliacions del canal per optimitzar l'ús de l'aigua.

El Canal de Panamà projecta ingressos el 2023 per 4.847,7 milions d'euros, uns 4.652,9 milions de dòlars, un 10,3% més que l'estimat d'aquest any, malgrat que espera que el tonatge que passa per la via redueixi un 2,8 %, d'acord amb el pressupost aprovat aquest setembre pel seu Parlament.

ESTRET D'ORMUZ

És, sens dubte, un dels passos marítics més estratègics del món, ja que connecta els productors de petroli de l'Orient Mitjà amb mercats clau a **Àsia Pacífic, Europa i Amèrica del Nord**.

Amb uns **160 quilòmetres de llarg** és, a diferència dels canals de Suez i Panamà, un pas marítim **natural** i no està controlat per cap país. Uneix el golf Pèrsic amb el golf d'Oman -on s'ubiquen països com Iran, Kuwait, Àrabia Saudita, Bahrain, Qatar i Unió dels Emirats Àrabs- i el Mar Àrabi.

Al punt més estret, el canal separa Oman de l'Iran per tan sols **33 quilòmetres**. Té dues vies marítimes, i cadascuna fa tot just **3km**.

Tot i que no hi ha xifres oficials respecte al trànsit d'aquest canal, segons l'Administració d'informació energètica dels Estats Units (EIA, per les sigles en

anglès), al voltant d'una cinquena part de les **exportacions mundials de petroli** hi passen. És a dir, una mitjana de gairebé **21 milions de barrils de cru** transita al dia per aquest pas marítim. Això representa, segons l'EIA, el **21% del consum mundial de líquids derivats del petroli**.

La major part de la mercaderia (petroli) que passa per aquest estret és d'Aràbia Saudita i els seus principals destins són els mercats asiàtics a **la Xina, l'Índia, el Japó, Corea del Sud i Singapur**. Si aquesta ruta es tornés impracticable, el subministrament mundial de petroli cauria un **20%**, segons xifres citades pel *Washington Post*. Qualsevol interrupció del trànsit normal pel passatge d'Ormuz té un efecte als mercats globals d'energia, elevant el preu del cru. Això posteriorment es materialitza en alça de preus per als consumidors de benzina i altres productes relacionats amb el petroli.

Els vaixells transporten un gran volum de combustibles fòssils a través de l'**Estret d'Ormuz**

Font: EIA

ESTRET DE MALACA

Aquest pas marítim corre durant uns **930 quilòmetres** entre l'oceà Índic i el Pacífic. Al punt més estret, davant de Singapur, només té **2,7 quilòmetres d'ample**.

Segons *The Atlantic* i *Sea Trade Maritime*, **84.000 vaixells el creuen cada any**, cosa que representa un **25% del comerç mundial**.

Dos terços del tonatge que passa per l'estret consisteix en petroli cru del golf Pèrsic. Això és al voltant de **16 milions** de barrils destinats, majoritàriament, a la **Xina i el Japó**. Però també és important per a les càrregues a granel i els contenidors.

L'estret s'ha tornat cada cop més important per a potències econòmiques com **la Xina, el Japó i Corea del Sud**, però també per a les emergents del sud-est asiàtic. És un pas clau per a totes les mercaderies que hi ha entre l'**Orient Mitjà i l'Orient Llunyà**. És un trànsit fonamental entre l'Índia, la Xina i el golf Pèrsic. Però la Xina no vol continuar depenent d'aquest estret ja que són moltes les nacions que hi tenen interessos geopolítics.

Per això, el 2013, el president d'aquest país, **Xi Jinping**, va llançar un ambiciós projecte d'infraestructura anomenat **Corredor Econòmic Xina-Pakistan**. És part de la "**Nova Ruta de la Seda**" que el gegant asiàtic planeja concretar en els propers anys. El seu objectiu és unir la regió occidental de la Xina amb el mar Àrab i l'oceà Índic, via el Pakistan. I la raó de la Xina per donar suport al megaprojecte és estratègica: el gegant asiàtic vol aconseguir un accés per terra cap a l'oceà Índic **més pràctic i eficient** que el que té fins ara per l'estret de Malaca.

Un quart del comerç marítim internacional passa per l'**Estret de Malaca**

Font: Sea Trade Maritime

Avui, l'energia nuclear és imprescindible si volem resoldre l'emergència climàtica

8

La pitjor crisi energètica que es recorda en dècades ha provocat un inesperat renaixement de l'energia nuclear al món.

A Europa, l'escassetat de gas - agreujada pel tancament dels gasoductes russos - i l'elevadíssim preu que ha adquirit aquest hidrocarbur als mercats internacionals, han empès els governs a endarrerir l'apagada nuclear, i fins i tot a llançar-se a construir nous reactors per assegurar el seu subministrament energètic.

Fins a l'esclat de la guerra d'Ucraïna, quatre països europeus havien anunciat plans per apagar els seus reactors: Alemanya (2022), Bèlgica (2025), Holanda (2033) i Espanya (2035). D'aquests, Espanya és l'únic que encara manté la seva decisió d'abandonar la nuclear en el termini fixat. La resta han optat per endarrerir l'apagada o els hi estan plantejant.

Actualment l'energia nuclear és essencial si volem minimitzar l'emissió de gasos amb efecte hivernal en el camí cap a un model energètic sostenible i respectuós amb el medi ambient. No només és una de les tecnologies més verdes en termes d'emissions, sinó que també és la més eficient en superfície necessària i de les més segures.

Al juliol, la [Unió Europea](#) va qualificar l'energia nuclear com a **font d'energia verda**. Aquesta nova classificació o, com es coneix, taxonomia verda de l'energia nuclear i el gas, entrarà en vigor l'**1 de gener del 2023**, després de la validació del Consell Europeu. Tal com recull l'Eurocambrà, això implica que "la inversió privada en gas i energia nuclear té un paper en la transició ecològica". Amb això proposen que determinades activitats relacionades amb el gas fòssil i l'energia nuclear es considerin activitats de transició que contribueixen a mitigar el canvi climàtic.

Això suposa un respir per a molts, ja que Europa està lluitant contra una crisi energètica i una greu escassetat de combustibles fòssils convencionals després de les sancions russes.

A **Romania**, el president va donar la benvinguda a la votació i el primer ministre romanès va veure la votació com un pas endavant positiu. La **República Txeca** ha accelerat recentment la construcció de reactors nuclears: la feina començarà el 2029 i durarà uns set anys.

Bèlgica també ha impulsat el seu ús de l'energia nuclear en una dècada. Actualment, l'energia nuclear proporciona la meitat de les necessitats d'electricitat de Bèlgica. Els nouvinguts com **Polònia** encara no han utilitzat l'energia nuclear, però planegen fer-ho. El primer reactor polonès es completarà el 2033.

Fins al 2009, **Lituània** utilitzava l'electricitat produïda per l'antic reactor soviètic Ignalina. Va ser tancat per pressions de la UE però ara el país va programar l'obertura d'un nou reactor i el govern està planejant la construcció de noves plantes d'energia nuclear a causa de la renúncia al subministrament d'energia de Rússia.

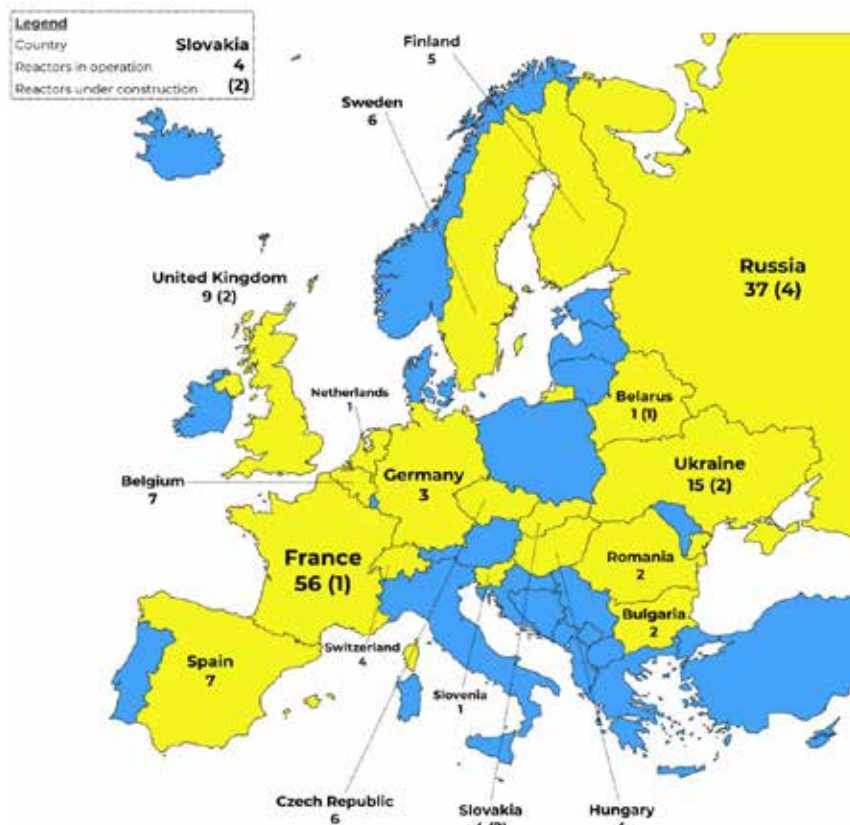
Fins i tot a **Holanda** s'ha abandonat la decisió de renunciar a l'energia nuclear, adoptada el 2021. A **Suècia**, sis centrals nuclears actives produeixen el 40% de les necessitats d'electricitat. Suècia ja va decidir el 1980 renunciar a l'energia atòmica, tan bon punt ja no sigui rendible utilitzar els reactors existents. Però el 2010 es va abandonar aquesta decisió.

Els **finlandesos** conscients del clima també estan ampliant les capacitats nuclears civils. Cinc reactors estan en funcionament, el sisè estarà connectat a la xarxa a finals d'any. Junts cobriran el 60% de les necessitats elèctriques del país.

Pel que fa a **França**, que compta amb la meitat dels reactors operatius a la UE, el país té previst construir 14 més i perllongar la vida dels existents. El seu objectiu és convertir-se el 2050 en **una nació completament independent dels combustibles fòssils** combinant nuclear i renovables.

Crida especialment l'atenció el gir d'**Alemanya**. El país es convertiria aquest any en la primera gran potència industrial a desfer-se de la nuclear. No obstant això, la por del desproveïment davant d'un tall total del gas rus ha empès l'executiu de coalició a prorrogar la vida dels seus reactors. A principis de setembre, el ministre d'Economia alemany, Robert Habeck, va anunciar que mantindria dues de les seves tres centrals operatives – l'apagament estava previst per a finals d'aquest any – com a reserva d'emergència per al subministrament d'electricitat fins a l'abril del 2023.

Unitats de centrals nuclears en funcionament a Europa, 1 d'agost de 2022

Font: European Nuclear Society

A l'agost de 2022 hi ha un total de 171 centrals nuclears amb una capacitat elèctrica neta instal·lada de 154.136 MWe en funcionament a Europa (sis d'elles a la part asiàtica de la Federació Russa) i 12 unitats amb una capacitat elèctrica neta de 12.709 MWe. estaven en construcció a sis països.

Pel que fa a l'electricitat global generada per l'energia nuclear el 2021, França ocupa la primera posició amb una quota del 69%, seguida d'Ucraïna (55%) i Eslovàquia (52,3%), després Bèlgica (50,8%).

ESPANYA LI DONA L'ESQUENA?

A **Espanya**, ni la pressió de les empreses energètiques ni l'encariment de la factura elèctrica han variat la posició del Govern central de prescindir de la nuclear. El pla és que abans del 2035 tanquin els set reactors que queden operatius a **Almaraz** (Càceres), **Ascó** (Tarragona), **Cofrents** (València) i **Trillo** (Guadalajara). Els dos reactors d'Almaraz (Càceres) - propietat d'Iberdrola, 53%, Endesa, 36%, i Naturgy , 11%-, que van entrar en funcionament el 1983 i el 1984, seran els primers a tancar: ho faran el 2027 i 2028 .

L'últim estudi de l'Associació Mundial de l'Energia Nuclear eleva a 429 el nombre d'instal·lacions nuclears que s'estan desenvolupant a llarg del planeta. Espanya, se situa com incomprensible excepció a la norma.

L'ÚS DE LA NUCLEAR S'ACCELERAA TOT EL MÓN

El país que més està apostant per aquesta tecnologia és **la Xina**. El gegant asiàtic pretén **construir més de 150 noves centrals en la propera dècada**, més del que la resta del món ha construït en els darrers 35 anys.

Rere d'aquesta nova política hi ha la promesa mediam-biental de Xi Jinping que la Xina assolirà un pic en les emissions de diòxid de carboni abans del 2030 i la neutralitat de carboni abans del 2060. Si es materialitzen tots aquests projectes, el gegant asiàtic superaria els Estats Units (93 operatius) i França (56) com **el major productor d'energia nuclear del planeta** .

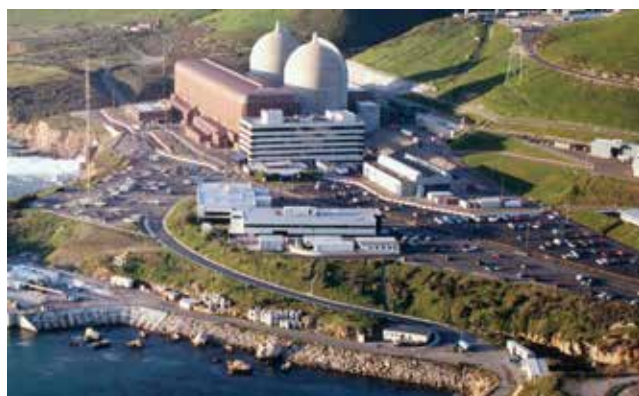
Mentrestant tant, el seu veí **Japó** comença a deixar enrere la por després de l'accident nuclear de Fukushima. Pressionat pels alts preus de l'energia, considera reprendre l'activitat dels reactors existents (l'activitat es troba paralitzada des del 2011) així com construir-ne d'altres nous, fet que suposa un gir de 180 graus en la política energètica nipona.

A l'altre costat del Pacífic, a **Estats Units**, el futur de l'energia nuclear s'ha convertit en un inusual punt de trobada -en un país extremadament polaritzat -entre republicans i demòcrates. Amb el desafiament de

complir amb els objectius de canvi climàtic i les noves demandes d'electricitat, els polítics de les dues parts busquen **prolongar l'ús dels reactors** .

La central nuclear de **Diable Canyon**, l'última de l'estat de Califòrnia en funcionament, és un bon exemple. La planta hauria de ser desmantellada a finals d'aquest any però tant el governador com la senadora, tots dos demòcrates i favorables al tancament, han donat suport a estendre vida útil per contribuir amb l'objectiu de reducció d'emissions del país.

Diable Canyon - California

25
anys

PALAU ROBERT
Catalunya en valor

CRIMS L'EXPOSICIÓ

PALAU ROBERT
Passeig de Gràcia, 107
08008 Barcelona
Tel. 932 388 091

palaurobert.gencat.cat

Segueix-nos a:

POSEM
LLUM
ALA
FOSCOR

**Fins al
10.04.2023
Entrada lliure**

Col·labora:

Corporació Catalana
de Mitjans Audiovisuals SA

3

CATALUNYA
RÀDIO

**Generalitat
de Catalunya**

Acció Climàtica obre en fals el procés participatiu per a la implementació de l'Agència de la Natura de Catalunya

El Departament d'Acció Climàtica inicia un procés "participatiu" que no pot esmenar cap de les reivindicacions que van provocar les protestes dels batlles al maig de 2020.

Aquestes mostres de desacord van tenir com a punts cabdals el manifest llegit al Port del Cantó i la manifestació davant el Parlament de Catalunya, on un nombrós grup de batlles llançaren, en un acte simbòlic, els bastons de comandament en protesta per la llei que es volia aprovar.

El 3 de juny de 2020 al "Port del Cantó" (Lleida) es van convocar els batlles dels municipis de muntanya i entitats, així com els mitjans de comunicació per mostrar la disconformitat amb la proposició de llei de l'Agència de la Natura, on es va llegir un manifest.

Moment de l'acte simbòlic de protesta en contra de la proposició de llei de l'Agència de la Natura dels batlles de municipis rurals i de muntanya llançant els bastons de comandament davant el Parlament de Catalunya, el 9 de juny de 2020.

El passat dimarts, 11 d'octubre, tot just l'endemà de fer-se oficial la ruptura del Govern de coalició, el Departament d'Acció Climàtica va convocar un procés "participatiu" per a desplegar l'Agència de la Natura de Catalunya. Van citar, per al 26 d'octubre, diverses entitats a una jornada en format *on-line* en la que es va donar a conèixer el funcionament d'un procés participatiu que ha de comptar amb sessions territorials i amb un parell de sessions sectorials amb ajuntaments i científics.

RES MES LLUNY DE LA REALITAT

El que va deixar clar la jornada del dia 26 va ser justament el caràcter “fake” d’un procés mal anomenat “participatiu”, però que no està disposat a tractar temes que requeririen d’una modificació de la llei de l’Agència, i que s’ha focalitzat, un cop més, cap a sectors equivocats, defugint dels sectors empresarials, de les inquietuds de molts municipis i de les darreres tendències a Europa.

La Unió Europea, especialment en el context sorgit arran de la guerra a Ucraïna, s’enfoca cap a una gestió dels recursos naturals molt més activa i centrada en la Bioeconomia i la col·laboració públic-privada, més que no pas en una gestió intervencionista centrada en un conservacionisme propi del segle passat.

Les qüestions que allunyen l’actual model d’Agència de les demandes que al seu dia va plantejar el Territori, requereixen de valentia per encarar una modificació dels articles de la llei, si s’escau, aprofitant la tramitació d’un altra llei com ara la de pressupostos.

És necessari:

- Modificar i actualitzar el model de Governança de l’Agència on el paper d’ajuntaments, propietaris i empresaris agroalimentaris és residual i gens representatiu de la titularitat de finques privades i activitats als espais naturals protegits.
- El disseny de l’Agència, especialment pel que fa a la futura gestió de zones protegides i intervenció a les zones rurals, suposa una complicació real de tràmits i burocràcia, ampliant terminis i despeses per iniciar qualsevol activitat. És especialment rellevant l’absorció, per part de l’Agència, del règim d’intervenció administrativa de petites i mitjanes activitats (fins ara dut a terme pels ens locals).
- El desenvolupament del Pla Sectorial de Connectivitat Ecològica, implicarà l’assumpció per part de la Agència dels tràmits administratius en aquest àmbit. És necessari recuperar la subsidiarietat amb l’administrat i empoderar les administracions locals que no han de perdre la gestió sobre el seu territori.

- Cal repensar el model d’Agència des de la seva concepció per a que es centri, no només en la preservació d’espais, sinó també en validar de forma activa el nou paper dels recursos naturals, els quals han d’esdevenir:
 - Font de matèries primeres substitutes de les matèries d’origen fòssil per als sectors industrials catalans.
 - Motor de dinamisme de les economies i poblacions rurals.
 - Impuls de la Bioeconomia i les noves activitats industrials com les Biorefineries.
 - Suport a les polítiques de canvi climàtic mitjançant el reconeixement del paper d’embornal dels boscos de titularitat privada, tot validant els crèdits de CO2 que aquests puguin generar, i permetent el lícit benefici dels seus propietaris.

El procés participatiu engegat no empara cap de les necessitats comentades. Únicament inclou les tres qüestions següents:

- **QUI OCUPARÀ UN SEIENT** a la Comissió Social de l’Agència de la Natura, òrgan consultiu sense capacitat decisòria?
- **ON S’OBRIRAN OFICINES?** I com s’ho faran amb el personal funcionari que s’ha d’absorbir?
- La llei preveu mecanismes de participació i col·laboració amb entitats. Bàsicament es tracta de crear “Micro Consells Socials” en l’àmbit de cada espai on es desplegui l’Agència. **QUINA SERÀ LA COMPOSICIÓ** d’aquests nous “òrgans descentralitzats de participació”?

Clarament, el procés endegat, lluny d’afrontar els reptes i anhels del territori es centra en persistir en l’objectiu de crear un monstre administratiu que, lluny d’ajudar i potenciar les activitats, sembla dissenyat únicament per restringir el desenvolupament territorial i recentralitzar a Barcelona competències municipals. Esperem que abans no finalitzi aquest procés, també es plantegi la revisió de la llei, que és el que veritablement ha de donar sentit a l’instrument.

JOAN LLONCH PAÑELLA

Empresari Hortifrutícola

Fundador i Gerent de GAVÀ GRUP

Empresari visionari i emprenedor, ha estat 21 anys liderant la defensa dels interessos de les companyies ubicades a Mercabarna. Del pas de Llonch presidint les associacions empresarials de la unitat alimentària, AGEM (1987-1999) i ASSOCOME (1999-2021), cal incidir en la seva acció decidida per aconseguir el canvi d'horari, de nocturn a diürn, del mercat majorista de fruites i hortalisses.

Això va ajudar a la subsistència de múltiples empreses perquè va propiciar el relleu generacional, i l'entrada de més dones. A més com que les condicions laborals eren millors, es van incorporar perfils qualificats al dia a dia de Mercabarna. Va començar a arribar gent que sabia idiomes, personal molt preparat. I aquest capital humà va ser clau en la internacionalització de les empreses, actualment indispensable per a la viabilitat de molts projectes empresarials. Aquest pas posaria les bases per al creixement posterior de la llotja de Mercabarna, actualment pionera a Europa.

També destaquen, de la seva trajectòria a ASSOCOME, les negociacions i la posterior signatura de l'acord marc amb Mercabarna SA per a la renovació dels contractes de lloguer del centenar d'empreses de la Zona d'Activitats Complementàries (ZAC) de Mercabarna i de les Naus Multiserveis, també al polígon alimentari.

Senyor Llonch, moltes gràcies per acceptar aquesta entrevista. Per anar entrant en matèria, especialment per als lectors que no coneguin Gavà Grup, què és Gavà Grup?

Gavà Grup va néixer fa 56 anys, quan jo era molt jove (tenia 20 anys). Es tracta d'un grup de 19 empreses de l'àmbit de l'agricultura i la comercialització radicades a Catalunya, amb una base productiva especial al Baix Llobregat i Almeria, i àmplia activitat a l'estranger. Fins i tot, en el cas d'Almeria, comptem amb una cooperativa per integrar millor tot l'entorn. Òbviament, la nostra empresa es diu Gavà Grup perquè jo sóc fill de Gavà. Que quedi clar.

Quina especialització destacaria de totes les que porten a casa?

Generalment ens dediquem molt a l'hortalissa, més que no pas la fruita de Lleida o de la zona del nord. A l'hortalissa, ens dediquem molt al pebrot, al tomàquet, albergínia... I a més especialment a la zona propera a Barcelona a la carxofa, api i una mica de carbassó, si bé aquest últim en quantitats més petites.

Ja hem entès què estan produint, però en el segment de comercialització, en què estan especialitzats?

En comercialització ens dediquem a diversos produc-

tes tant de producció pròpia com de tercers. Comercialitzem en total uns 80 milions de quilos, dels quals aproximadament 18 milions són de producció pròpia. Per tant, posem al mercat al voltant de 62 milions de quilos que es compren a altres productors.

Quina és la composició actual de mercats en què opera? Quin tipus de client és el més típic en el negoci?

Venem tant a nivell nacional com a nivell europeu, aproximadament en una proporció d'un 65% a Europa i un 35% a nivell nacional. A Europa venem a molts llocs, des d'Irlanda fins a Romania, passant per República Txeca, Polònia, Hongria, alguna cosa a Suïssa... Aquest any entrarem a Alemanya.

Pel que fa al nostre client tipus, generalment és gran distribució. Som de les poques empreses que venem de manera directa, sense intermediació, a la gran distribució.

Dos aspectes que criden especialment l'atenció del seu model de negoci i com ha anat evolucionant en tots aquests anys. Un és l'aposta per l'agricultura innovadora, que això no existeix a tot arreu.

Això és un procés difícil d'explicar; cal començar pel principi. D'una banda, se situen els productors (sense anar més lluny, jo sóc fill d'agricultors) que volen vendre individualment allò que produeixen. D'altra banda, hi ha la gran distribució, a la qual el que li agrada és que siguin els mateixos agricultors els qui individualment els serveixin directament. Aquest aspecte és fonamental perquè cada dia és més difícil trobar una interlocució directa d'aquestes característiques.

Per exemple, si la gran distribució ha de parlar amb una cooperativa, no és igual que parlar amb un únic agricultor. No és igual parlar amb el representant de 100, 200 o 500 agricultors amb productes heterogenis, que parlar només amb un que ofereix una qualitat homogènia. En canvi, quan vénen a casa meua, els ensenyem el que tenim i de seguida els agrada tant per la qualitat del producte com per l'estabilitat del subministrament.

I això qui ho dona és aquell que és capaç d'innovar i oferir prou mida empresarial. Nosaltres tenim en aquests moments a Almeria 132 hectàrees de producció en hivernacle. Hi ha molt poca gent que tingui semblant superfície en hivernacle. Estem als primers llocs d'empreses a Espanya que tinguin aquesta posició de

mercado, fins i tot tenint en compte que hi ha productors que sumen diferents negocis que no són homogenis

Crida molt l'atenció això que la gran distribució vol que els seus proveïdors siguin agricultors, perquè això fa caure alguns mites...

La gran distribució el que no vol és que un senyor amb un telèfon i un cotxe faci tota la feina. Això ho detesta. Quan se n'assabenten, els deixen apartats. La gran distribució vol saber aquell pebrot d'on és, quanta producció es disposa durant l'any i amb quina qualitat. Nosaltres comprem fora perquè no en tenim prou per subministrar a tots els clients. És molt difícil poder donar compliment a tot, però ho donarem. Per exemple, aquest any estem treballant amb gènere d'Holanda, Polònia, França i Espanya per poder servir en moments estacionals on és molt difícil que hi hagi producte.

Precisament un dels àmbits en què apliquem més innovació és en la producció desestacionalitzada de certes varietats. És el cas de 42 hectàrees de pebrots que hem estat tallant des del març i que hem acabat a finals de setembre, cosa que també aquí té poca gent. No obstant això, aquest tipus de producció requereix un consum energètic més gran, igual que succeeix en altres mercats com l'holandès. Tot i que un 25% dels hivernacles holandesos produeixen la seva pròpia energia, continuen havent-la de comprar a uns preus molt alts. El mateix passa amb les nostres produccions. Fins ara gairebé no ha fet fred, pluja i mal temps, per això el preu del gas ha baixat força. Però en el moment que això passi, tornarem a veure preus molt alts de l'energia.

Abans d'aprofundir una mica més en l'assumpte dels costos, de l'energia i el que tindrem en els propers mesos, volia fer una pregunta, perquè hem parlat de la distribució i que prefereixen que siguin agricultors, quin tipus de requisits, de qualitat és la que demanen a la gent a qui vostès compren?

Primer de tot, que hi hagi una garantia del que es menja, que tot el procés hagi estat tan natural com sigui possible. Nosaltres en aquests moments ho fem tot amb bestioles, productes químics jo diria que no els fem servir. Tot va amb bestioles, i per tant quan tirem bestioles, no es pot sulfatar perquè mataríem les bestioles bones. I per tant aquests ens costen molts diners, perquè cal aclimatar-los, necessitem que es quedin, perquè procreïn i facin una massa. Tal és així

que, de vegades, els cuidem tan bé que entre ells mateixos es fa una plaga, perquè quan no tenen bestioles dolentes, doncs al final es mengen la planta, perquè, és clar, d'alguna cosa cal alimentar-se. Preferim que les bestioles bones se'ns mengin que les bestioles dolentes ens matin.

Per exemple, nosaltres vam tenir un experiment fa cinc o sis anys de la tuta absoluta una bestiola que amb el tomàquet és especialment rellevant. I ho vam fer amb tot. Al final l'únic sistema eficaç ha estat amb el nesi, que es va reproduint i és un eficaç controlador de plagues. I això ens ha donat fenomen. No sempre s'adapten, no sempre procreen, segons com, però del viver ja donem ordres perquè a la planta petita ja tirin nesi perquè se'n vagi acostumant. Per tant, no és com si fos bio al 100%, però és tan sa o més que el bio.

Pensa que a les nostres finques posem reservoris, plantes per atraure bestioles bones perquè es mengin les bestioles dolentes, sembla un garden de plantes que aixopluguen animals bons, perquè no tots els animals bons es poden procrear en una fàbrica per vendre'ls, cal fer-ho també de manera natural. Això s'està fent en quantitat, dins hivernacle i al voltant dels hivernacles. Ja els viviers et venen, com si fos un garden, plantes per als reservoris. L'any passat teníem una varietat de gira-sol, uns gira-sols preciosos que eren per atraure unes bestioles que van bé a les plantes. Tot això abans no es feia i ara es fa.

Per últim, un element molt important és la neteja. En una finca no hi pot haver un bri d'herba, no hi pot haver res, hi ha d'estar net, com més net més sana és la planta.

Per a algú que no estigui molt en el dia a dia de l'agricultura, això us sonarà a agricultura ecològica...

Nosaltres tenim en agricultura ecològica 10 hectàrees. Tot i això, si es fa bé l'agricultura normal, acaba sent més avantatjosa que l'ecològica. Per exemple, a Itàlia i França, l'agricultura ecològica no està triomfant, està triomfant el producte de proximitat, els mercats ambulants... A França funciona al 100% a tot arreu i a Itàlia també. En canvi, el que és ecològic funciona a Alemanya, països del nord, però no va creixent tant com la gent es pensa.

I quins desavantatges creu que té de fons el plantejament de l'agricultura ecològica, impositat per la normativa mateixa?

Si es fa molt bé, hi ha un avantatge i un desavantatge. Al producte normal, els adobs són químics. I a l'agricultura ecològica, si es vol fer bé, que no tothom ho fa bé, cal fer-ho amb productes que estiguin permesos com a ecològics. Ara, en aquests moments, la producció normal es fa molt bé. Penseu que les grans cadenes analitzen els productes que nosaltres us enviem i quan surt un avís que truquen d'activitat, us avisen ràpidament. Tot està sota un control exhaustiu.

Tampoc no veig riscos de reducció substancial de la producció en la conversió a ecològic. Per exemple, les cireres són totes ecològiques, no fa temps de posar-hi res. Des que surt la flor fins que la talles són 40 dies. Les magranes són totes ecològiques, tenen una pell que és una fusta, no passa res a dins. És tot ecològic.

la fuerza del campo

Volem menjar a preus baixos, principi que sembla irrenunciable des de la fundació de la UE. Però en la situació en què estem, això continua sent possible?

Impossible. Cada cop menys.

On és el truc? O on ha estat el truc aquests anys?

No, no és cap truc. En el fons s'ha fet a costa dels agricultors que en van quedant pocs, aquest és el truc. La gent al camp s'ha de guanyar la vida. Omplir una caixa de cartró o de fusta amb producte val diners. L'abonament val diners. Només una planta de viver ja val 1 euro. El personal ja costa com a mínim 1.100 euros. I en el cas del pebrot són 2,5 persones per hectàrea... Tot això val una fortuna. Una explotació de tomàquet necessita 5 persones per hectàrea. Algú ho ha de pagar, no? Volen menjar barat? com volen menjar barat?

I fins i tot tenint en compte que es va aprovar una llei de cadena alimentària que pretenia incrementar preus

Jo no dic que estigui mal feta la cadena alimentària. La cadena alimentària s'ha fet per una raó, perquè es creuen que hi ha gent d'intermediació que es guanya molt bé la vida. Per tant, han de dir, això val com a mínim 40 cèntims, i aquí s'està venent a 2 euros. I si això val 40 cèntims, potser hauria de costar 2 euros o 2,50, perquè hi ha molta gent que en viu. Quan veig gaspatxos, per exemple, a 2 euros el litre, penso en qui es guanya la vida aquí, i potser hi ha gent que ho troba car. Tot depèn de la mentalitat de la persona que compra, com ho compra, com ho veu o com no ho veu. Però això té la seva intrínquilis.

Parlant dels preus pagats als agricultors, fins a quin punt hi pot haver o no una distorsió en els preus de venda dels productes alimentaris del consumidor final, provinent d'importacions de tercers països?

No hi té res a veure, li ho garanteixo jo. La gent és lliure de comprar gèneres d'importació, gèneres del país o on sigui. El consumidor és lliure, estem en un mercat lliure i tothom fa allò que vol. Per tant, la gent pot menjar taronges que vinguin de Sud-àfrica, del Marroc o d'Espanya. Que la gent faci el que vulgui. La gent és intel·ligent. No se'ls pot dir "no ho pots comprar, has de comprar allò", no. El que la gent sí que fa i cada vegada més, és que repeteix on una cosa li agrada. Si compreu alguna cosa

en algun lloc i us agrada, no demaneu preu i compreu. Perquè no hi ha res pitjor que comprar 3 préssecs i només poder-te menjar mig i llençar els altres dos i mig. La gent vol comprar 3 préssecs i menjar-se 3 préssecs. "Què bons que són" i tornar a comprar 3 préssecs o 2, però que siguin bons. Això sí que és el que la gent vol. Perquè comprar barat per llençar-lo, és molt més car que comprar-lo car.

I té alguna cosa a veure a la formació de preus la PAC?

La PAC és un instrument raonable per a pagesos molt organitzats que depenguin d'una agricultura deficitària. Però per exemple per a nosaltres, que anem a cos lliure, no és rellevant. Per exemple, al món cooperatiu, si està ben fet el model i tenen un bon gerent, la PAC els serveix per comprar-se un tractor o una furgoneta. De fet, hi ha organitzacions amb una estructura de personal destinada exclusivament a la PAC.

No és el nostre cas. Una anècdota sobre això. Ara hem posat plaques fotovoltaïques on hi hem invertit 400.000 euros. Ens van dir que ens en donarien el 40%, 160.000 euros. Al cap de 3 mesos ens diuen que serà el 35%. Les vam posar a l'abril i no ha vingut ningú a veure-les, ni ha vingut ningú a certificar, ho hem demanat, i res de res. Jo crec que passaran els mesos, els anys i no es cobrarà res, perquè això passa en aquest país.

Aprofitant que parlem d'aquestes plaques fotovoltaïques que hi han instal·lat, quant creuen que es podran estalviar en energia i aigua en termes reals?

Nosaltres ens beneficiem en consum entre un 25% a un lloc i un 28% a l'altre, cosa que no està malament, però les plaques han de tenir un manteniment. La gent es pensa, poso plaques i no les mantinc. Les plaques perquè funcionin han d'estar netes, és com netejar els vidres de casa. Nosaltres hem fet un contracte amb la gent que ens l'ha muntat i ens cobren una mica cada any per a la neteja de tots els elements que frenen la productivitat de les plaques com són els excrements d'ocells o la pols, entre d'altres. Les plaques són importants, però no és la solució.

És el que ha passat a Mercabarna, signant contractes d'electricitat per a tres anys, que hem començat aquest gener passat. Hi va haver gent que no s'hi va apuntar, perquè van veure que era molt llarg termini.

Jo vaig ser el que va portar la bandera i vaig dir “tres anys sense haver de preocupar-me per la llum, per mi és molt”. Perquè jo sé què em costa i punt. I hi ha hagut gent que no s’hi ha apuntat. I ara se’n penedeix.

No es pot mantenir un preu diari de l’energia. Nosaltres paguem de llum normalment en uns magatzems entre 10.000 i 11.000 euros cada mes. Vam passar a pagar entre 28.000 i 38.000 al gener i febrer que anàvem indexats, i ara estem al voltant de 40.000 euros.

M’agradaria preguntar-li per l’economia circular, residus, despulles... què s’està fent o què s’està pensant fer?

Hi ha dos elements. Primer, el residu vegetal, que és el final de vida d’una planta. En el cas del pebrot i l’albergínia, traiem els fills, traiem les grapes, ho traiem tot, ho trenquem i enterrem perquè serveixi d’adob per a la collita següent. Tot i això, amb el tomàquet no serveix.

Joan Llonch i Francesc Llonch

Ho hem d’arrencar, deixem que s’assequi, ho portem, ho fem en contenidors i se’l porten externs. Segon, per exemple, a Almeria, és el tractament dels plàstics. Tenim contractat un servei de recollida i reciclatge de tot el residu plàstic.

Finalment, senyor Llonch, no m’agradaria acabar l’entrevista sense preguntar-li una mica d’una manera molt directa: ens hem de preocupar per una crisi alimentària a les portes?

Posaré un exemple molt clar. M’agradaria que avui, quan vagin a la botiga, mirin el preu que costa un quilo de patates. I potser s’han d’asseure. I això la televisió no ho parla. És un tema que, d’aquí a quinze dies o un mes, o abans, començaran a preguntar per què valen les coses. Un quilo de patates va d’1 euro a 1,50. Menys d’1 euro no hi ha patates. Estem parlant de patates, eh? És una fortuna, però segons jo crec, pujaran el doble. Vull dir, que, compte!.

El problema de les patates és que el lloc on més es produeixen patates és la Normandia francesa. Allà mai no s’havia regat. Amb l’aigua de pluja es feien els cavallons, es plantava a finques grans i creixien soles. Tot i això, aquest any no ha plogut, les patates no s’han desenvolupat i, en el moment en què ha començat la collita, ens hem trobat amb una collita de només un 20% respecte a l’any passat. I això al viver de patates més important de tot Europa!

Moltes gràcies

**L'Empresa agrària és la columna vertebral
necessària per garantir uns aliments segurs i
assequibles i per generar activitat econòmica**

Una evaluaci3n provisional del tope al precio del gas

La 'excepci3n ib3rica' no ha supuesto una rebaja tan importante como la esperada y a cambio deja una hipoteca para los contratos fijos.

Por Javier Santacruz, Economista y Analista Financiero
Jefe del Servicio de Estudios del Institut Agr3cola

El famoso tope del precio del gas, tambi3n denominado '**excepci3n ib3rica**', en vigor desde el 15 de junio en Espa3a y Portugal y consistente en un r3gimen diferenciado del mercado energ3tico com3n aplicando un 'techo' al precio del gas natural que se usa para la generaci3n el3ctrica, es uno de los elementos sobre los que hay que prestar especial vigilancia.

As3, a lo largo de las 3ltimas semanas, se han publicado an3lisis tanto cuantitativos como cualitativos intentando responder a la pregunta clave "¿est3 sirviendo el tope del precio del gas para bajar significativamente los recibos de la luz de las familias y empresas espa3olas?".

Para responder correctamente a esta pregunta con todos los elementos necesarios, ha sido conveniente esperar a que empiecen a aparecer los primeros datos de precios de mercado de manera homog3nea y sobre una base comparativa correcta. Es el caso de la Comisi3n Europea que en su Informe Energ3tico del segundo trimestre realiza la comparativa entre los precios tanto mayoristas como minoristas por pa3ses, con la cual se puede realizar una primera evaluaci3n provisional.

Obviamente, el tope al precio del gas ha supuesto una bajada comparativa de los precios mayoristas de la electricidad en Espa3a frente al resto de Europa, como no pod3a ser de otra forma. Al tratarse de un descuento directo sobre uno de los componentes m3s inflacionistas del mix de generaci3n el3ctrica, no pod3a esperarse un resultado distinto. Por tanto, la efectividad de la medida no puede ponderarse en t3rminos de la reducci3n causada en los precios mayoristas del mercado ib3rico.

Donde s3 es relevante, y donde s3 se empieza a responder a la pregunta clave es en los precios minoristas tanto de consumidores dom3sticos como de empresas.

Seg3n los datos publicados, Espa3a continu3 teniendo una tarifa minorista entre las m3s altas de Europa, aunque descendiendo de manera significativa antes de que el tope se pusiera en marcha. As3 lo muestra la tarifa dom3stica con impuestos incluidos, donde Espa3a ha pasado de tener en marzo 0,50€/KWh ocupando el primer puesto en el ranking de las m3s caras a tener en junio 0,31€/KWh pasando al puesto 7°. En el caso de la tarifa industrial antes de impuestos, ha pasado en marzo de 0,26€/KWh siendo la cuarta m3s cara de Europa a 0,16€/KWh en el puesto 11° en orden de m3s caras a m3s baratas.

Obviamente, la vigencia del tope del gas en la segunda quincena de junio no explica la tendencia de moderaci3n del precio voluntario del peque3o consumidor (PVPC) m3s acusada en el mes de abril tras los m3ximos alcanzados en marzo y de estabilidad durante mayo y la primera mitad de junio. De hecho, tomando el comportamiento del PVPC publicado por REE, se ve un nuevo salto en la tendencia de la serie a partir de la aplicaci3n del tope hasta mediados del mes de septiembre, dado que la compensaci3n empez3 a computar en la formaci3n del precio diario.

Este comportamiento es fundamental para seguir el an3lisis en cuanto los datos del tercer trimestre est3n publicados de manera homog3nea por la Comisi3n.

De hecho, lo más probable es que el sobrecoste por la compensación haya empeorado la posición relativa de España que dejó el cierre del primer semestre no sólo por la trayectoria de los precios durante el verano del gas natural, sino también por el incremento considerable del consumo de gas que al cierre de agosto ha aumentado un 6,86% interanual.

Otra cuestión diferente es el comportamiento que en las últimas semanas se está produciendo. Si está bajando en los últimos días de una forma espectacular el precio del gas no es por la 'excepción ibérica' sino por la entrada masiva de barcos procedentes de diferentes lugares en Europa, los cuales están en este momento están en cola para descargar porque ya hay una cantidad enorme en las plantas regasificadoras y en los tanques. Puede ser un factor coyuntural que en cualquier caso tiene un origen internacional que nada tiene que ver con una decisión como fue subvencionar vía déficit tarifario transitorio (a la espera de aplicación

gradual en los contratos a plazo con precio pactado) y vía repercusión en el PVPC el exceso de precio de mercado del gas con respecto al nivel base de 40€/MWh.

En suma, el reporte que se publicará en las próximas semanas del tercer trimestre confirmará de manera más precisa hasta qué punto el tope no ha supuesto una rebaja tan importante como la esperada, y a cambio deja una hipoteca para los contratos fijos que puede incrementarse en los próximos meses si se mantiene el tope vigente y los precios evolucionan tal como marca actualmente el mercado de futuros en el entorno de 125€/MWh.

Probablemente podrá utilizarse la famosa fábula de Fedro, la cual suele ser una metáfora muy útil para describir políticas económicas cuya aplicación aparentemente tendría grandes consecuencias, pero que finalmente genera unos resultados pobres y muy lejos de lo esperado.

*Este artículo ha sido publicado en Invertia,
el 21 de octubre de 2022*

METAVERS

El Metavers obrirà noves possibilitats d'interacció per a les empreses, proporcionant un àmbit il·limitat per innovar i crear nous models de negoci

Serà factible aquesta innovació al món Agro?

22

QUÈ ÉS EL METAVERS?

El Metavers és el terme popular que es fa servir per descriure el que molts esperen que sigui el proper paradigma important sobre com fem servir les tecnologies i xarxes digitals per interactuar i col·laborar amb altres.

No és una sola tecnologia o dispositiu i no és un servei de cap companyia. És una combinació de múltiples elements de tecnologia, inclòs el Blockchain, la Intel·ligència Artificial, la Realitat Virtual i la Realitat Augmentada, amb què s'està creant un univers de participació col·lectiva i individual en mode d'immersió total a través d'avatars personalitzats. Aquestes tecnologies poden crear juntes l'experiència d'un entorn tridimensional immersiu en què els usuaris interactuen amb el seu entorn i amb altres usuaris com si estiguessin en un espai compartit.

El Metavers ja és una realitat tangible en el *gaming*, en el *retail* i en el *màrqueting*, i s'ha convertit en un escenari per a la comercialització d'actius digitals. Però en uns pocs anys **s'estendrà a tots els sectors**, transformant per complet la producció industrial, la distribució de continguts, el posicionament i impacte de les marques, la celebració d'esdeveniments, o fins i tot camps com la formació i la salut, per citar només alguns exemples.

Un Metavers completament desenvolupat és més que un simple espai virtual. Té almenys dues característiques importants que milloren el seu potencial com una nova plataforma amb una àmplia varietat d'usos. En primer lloc, és probable que inclogui tant el món físic com el digital/virtual a l'experiència de l'usuari. En segon lloc, s'espera que el Metavers tingui seva pròpia economia.

La base de tot el sistema s'anomena Realitat Virtual i juntament amb la Realitat Augmentada generen un univers digital. Amb la primera podem viure una experiència sensorial completa en un ambient artificial i amb la realitat augmentada és possible incorporar en una mateixa imatge, gràfics o imatges en moviment de l'entorn real. Amb aquestes tecnologies tots tindrem la possibilitat de ser productors, assessors, contractistes o venedors.

Llegim al **Financial Times** que un estudi de **McKinsey** assenyala que la inversió en el Metavers ha superat els 114.000 milions de dòlars entre gener i maig de 2022, una mostra de les enormes expectatives generades per aquest ecosistema digital.

El terme es va originar a la novel·la '**Snow Crash**' de 1992, com un acrònim de "meta" i "univers".

SERÀ FACTIBLE AQUESTA INNOVACIÓ AL MÓN AGRO? PODREM PORTAR FINQUES VIRTUALMENT?

Hi ha varietat de tecnologies que s'involucren cada vegada més en els processos agrícoles: l'ús de drons, sensors, robots i apps han portat el sector agropecuari a endinsar-se en un univers digital on es poden reduir el malbaratament de cultius, augmentar la producció i fins i tot capacitar agricultors. Per tant, podríem dir que el Metavers ja ha fet els primers passos al sector sense adonar-nos-en.

En un futur tindrem tecnologies sofisticades com dades en temps real per a la fixació de preus. Això vol dir que, tenint a l'abast d'un clic els mapes climàtics i els mapes de sòl amb informació completa de què es va sembrar i on, serà possible contrastar-los i fer els càlculs de la rendibilitat de cada producte per establir-ne el preu final. També es podria contrastar amb cada llavor, amb la temperatura. Tot això serà clau a l'àmbit transnacional.

S'espera que la implementació del Metavers a la indústria agronòmica també aportï a la sostenibilitat i regeneració dels processos, per tal de cuidar el medi ambient.

El Metavers és un món virtual, al qual ens connectarem utilitzant una sèrie de dispositius que ens faran pensar que realment hi som dins, interactuant amb tots els seus elements. Serà com realment teletransportar-se a un món totalment nou a través d'ulleres de realitat virtual i altres complements que ens permetran interactuar-hi.

En un futur ens trobarem que al final del dia, l'agricultor sovint haurà viatjat d'anada i tornada a Metavers per fer diverses tasques i després tornar al món real. En posar-se les ulleres de realitat virtual, per exemple, es podrà dirigir a l'oficina virtual d'una empresa de llavors a Suïssa per seleccionar el tipus de llavor que farà servir la temporada que ve, mentre se li presenta una vista prèvia simulada de les etapes de creixement del cultiu. Es posa les ulleres més tard i visita l'oficina d'un equip comercial ubicat a Itàlia per discutir l'exportació dels seus productes agrícoles. Esdevindrà una innovadora manera de gestionar l'empresa afavorint la seva sostenibilitat.

QUÈ CAL ESPERAR EN AQUEST NOU MÓN EMERGENT?

Encara estem lluny de poder connectar-nos tots a un metavers on interactuar. Manquen desenvolupar aquest univers virtual, i també la tecnologia que faci possible que ens hi connectem i que, quan existeixi, aquesta tecnologia sigui assequible per a tothom.

En sentirem a parlar sovint, ja que cal esperar que diverses empreses desenvolupin tot el necessari per connectar-nos-hi. És un concepte interessant i ple de possibilitats de negoci per a les empreses, per la qual cosa de mica en mica anirem veient com se li dóna forma.

Durant els propers anys anirem veient com es van llançant nous dispositius que busquin connectar-nos amb aquesta nova realitat virtual. La idea és que en el futur siguin molt complets i de preus assequibles, però fins que això sigui real, possiblement encara no permetin grans interaccions i siguin força cars.

El què està clar és que el Metavers, tindrà un impacte significatiu en la nostra vida diària en un futur proper, creant una oportunitat per superar moltes de les limitacions temporals i espacials del món real. Òbviament, el Metavers estarà ple de noves experiències, així que preparem-nos per entrar i adaptar-nos a aquest nou món.

BALANÇ METEOROLÒGIC DE L'ESTIU 2022

AEMET destaca que la temperatura mitjana del trimestre compost per juny, juliol i agost del 2022 ha estat de 24°C, és a dir, 2,2°C superior a la mitjana normal. Ha estat un estiu extremadament càlid, el de més temperatura mitjana de la sèrie històrica, superant per 0,4 °C el de 2003, el més càlid fins ara. La darrera estació meteorològica ha estat la més calorosa a Europa, Anglaterra i l'est de la Xina. Espanya, en conjunt, ha acabat l'estiu en sequera meteorològica, situació en què roman des del gener del 2022, i que és més intensa en àrees del terç oest i interior de la meitat nord peninsular.

ONADES DE CALOR

S'han registrat tres onades de calor durant l'estiu. La primera, entre el **12 i el 18 de juny**, va ser la segona més primerenca des que hi ha registres. La segona, entre el **9 i el 26 de juliol**, va ser extraordinària quant a durada i extensió. A més, va ser l'onada de calor més intensa de totes les registrades a Espanya, superant la d'agost del 2021, que ostentava el rècord fins ara. La tercera onada de calor, que va tenir lloc entre el **30 de juliol i el 15 d'agost**, va ser la tercera més duradora, amb disset jornades. En total, Espanya va estar sota onada de calor 42 jornades, és a dir, pràcticament la meitat dels dies de l'estiu, superant amb escreix l'anterior rècord de 29 dies, ocorregut el 2015.

A més de la calor, les precipitacions van ser escasses, especialment al juny i al juliol, ja que els dos mesos van ser molt secs. Agost va aconseguir un valor proper a la mitjana normal quant a pluges, encara que aquestes van ser de caràcter majoritàriament tempestuós. Es van registrar fenòmens meteorològics molt adversos associats a les tempestes, com la pedregada de grans dimensions registrada a Catalunya a finals d'agost i les rebentades càlides a la Comunitat Valenciana a mitjans d'aquest mateix mes. En conjunt, l'estiu va tenir un caràcter molt sec, amb 48 litres per metre quadrat acumulats al conjunt d'Espanya, fet que suposa un valor inferior en un 35% a la mitjana normal. A les Balears va ser un estiu sec i a les Canàries, les poques precipitacions que es van registrar li van conferir un caràcter molt humit a l'estiu, perquè normalment amb prou feines hi ha pluges a l'estació estival.

SEQUERA METEOROLÒGICA

Amb aquesta situació, Espanya en conjunt va acabar l'estiu en sequera meteorològica, situació en què roman des del gener del 2022. L'any hidrològic actual, que va començar l'1 d'octubre del 2021 i acabarà el proper 30 de setembre, està sent molt sec: amb unes pluges actualment inferiors en un 25% al valor normal, és probable que s'acabi situant entre un dels tres més secs de la sèrie històrica quan finalitzi.

Tot i que l'estiu estrictament meteorològic comprèn els mesos de juny, juliol i agost, a Espanya s'està constatant un allargament dels estius en detriment de la tardor i, especialment, la primavera. S'estima que des dels anys 80 del segle XX s'han allargat deu dies per dècada els estius. En aquest sentit, cal assenyalar que aquesta circumstància ha estat molt present el 2022, amb un mes de maig molt càlid i amb poques precipitacions. Maig va ser més càlid que prop del 16% dels mesos de juny des dels anys 60 i es van arribar a superar els 40°C a punts del sud de la Península.

Paral·lelament, el setembre va començar amb temperatures molt altes, també superiors als 40°C a la vall del Guadalquivir i properes a aquesta xifra en punts del cantàbric oriental. S'han batut rècords de temperatura per al mes de setembre, especialment a les nocturnes, molt elevades sobretot a l'àrea mediterrània, encara que també al Cantàbric: Menorca i l'aeroport de Sant Sebastià van viure el 14 de setembre la seva matinada més càlida des que hi ha registres no només del setembre, sinó de l'any complet.

La temperatura superficial de l'aigua del mar Balear ha estat en valors superiors al normal de manera ininterrompuda des del començament del mes de maig, i des de la primera setmana de juliol, també ininterrompudament, registra temperatures que se situen al 5% dels més elevats de la sèrie històrica, assolint un valor mitjà superior a 29°C a mitjans agost, rècord absolut.

L'ESTIU MÉS CÀLID A EUROPA

Al juliol es va viure una situació d'onada de calor a Europa occidental que va afectar especialment Portugal, França occidental, Irlanda, Anglaterra i Espanya. El principal impacte al nostre país de les elevades temperatures del trimestre passat va ser un augment de la mortalitat xifrat, segons el Sistema de Monitorització de la Mortalitat diària (monMo), en 4.663 persones.

Pel que fa a la disponibilitat hídrica, a finals d'agost bona part del continent europeu es trobava en situació de sequera meteorològica sobre la base de la definició de l'Índex Estandarditzat de Precipitació i Evapotranspiració (SPEI) a 12 mesos.

L'SPEI és una extensió de l'índex de precipitació estandarditzat (SPI) que té en compte l'evapotranspiració potencial i captura l'impacte principal de l'augment de les temperatures en la demanda d'aigua. Així mateix, l'Observatori Europeu de la Sequera de Copernicus va indicar que a finals d'agost el 25% el territori europeu en situació d'alerta per aquesta causa.

Un altre fet ressenyable va afectar la criosfera i, en concret, la coberta de gel marí antàrtic que ha aconseguit al juny i juliol la menor extensió de la seva sèrie mensual i la segona menor extensió a l'agost en 44 anys de monitorització satelital.

El repàs mundial finalitza amb una breu ressenya dels rècords, efemèrides o esdeveniments més ressenyables aconseguits durant el trimestre passat al món. Així, per exemple, al juny i al juliol sengles onades de calor van elevar per primera vegada al Japó i a Anglaterra respectivament els termòmetres per sobre dels 40°C, o a l'agost es van produir importants inundacions al Pakistan que van ocasionar 1300 morts.

MÉS ONADES DE CALOR EN EL FUTUR AL SUD-OEST D'EUROPA

El sud-oest d'Europa s'està convertint en una zona especialment vulnerable en relació amb les onades de calor que s'estan incrementant entre 3 i 4 vegades més ràpidament que a la resta de zones de latituds mitjanes. Aquesta és la conclusió principal d'un estudi, publicat a la revista Nature, que explica que aquest augment està motivat, en part, pel canvi climàtic que afavoreix un augment de les situacions de bloqueig, similars a la viscuda aquest estiu, que en molts casos desemboquen en situacions d'onades de calor.

SEGUIREM AMB MÉS CALOR DEL QUE ÉS HABITUAL

La tardor de 2022, que començarà a l'hemisferi nord el dia 23 de setembre a les 3 hores i 4 minuts hora oficial peninsular, serà més càlida del que és habitual a tot Espanya, i de manera més robusta al vessant mediterrani i Balears; també hi ha una major probabilitat que plougui menys del que és habitual al nord-oest peninsular, considerant el període de referència 1981-2010.

El proper trimestre també serà més calorós del normal a Europa, i molt probablement (probabilitat entre 50-70%) molt càlid (dins del 20% dels més càlids de la seva climatologia) a la mediterrània occidental i al nord del continent; a més, és probable que sigui més sec del normal a la mediterrània oriental, i més plujós del que és habitual als països escandinaus.

Un avenç molt somer del trimestre hivernal (desembre del 2022 i gener i febrer del 2023) confirma que tornarà a ser més càlid del que és normal, especialment al mediterrani i al nord i l'est d'Europa. Pel que fa a la precipitació, no es descarta, encara que la probabilitat no és excessivament alta, que sigui més plujós del que és habitual en àrees del mediterrani occidental i al nord continental, i més sec del que és habitual al mediterrani oriental.

EL PISTACHO, EL NUEVO DORADO EN LA TIERRA DEL QUIJOTE

La Clave: su gran adaptabilidad al cambio climático porque resiste muy bien las temperaturas extremas y la escasez de agua

Por MARIANO CEBRIÁN

Por las tierras que otrora cabalgara don Quijote montado a lomos de Rocinante puede que además de vides y olivos, hubiera pistacheros, árbol introducido en la Península Ibérica por los árabes entre los siglos VIII y IX, aunque luego su cultivo se fue perdiendo. En esta región dese hace pocos años ha vuelto a echar raíces este otro ilustre símbolo del campo castellanomanchego, conocido como “el oro verde”.

Al igual que en la conocida obra de Miguel de Cervantes había un joven rostro de mujer, en esta historia también lo hay, el de Claudia Calzada. Con tan solo 28 años, es directora general corporativa del Grupo IberoPistacho, una de las empresas más potentes de este sector, que el pasado 7 de septiembre inauguró la planta de procesado más grande de Europa de este fruto seco, con capacidad para 6 millones de kilogramos, aunque de momento a medio gas.

A caballo entre Tomelloso y Manzanares (Ciudad Real), en concreto en el municipio de Argamasilla de Alba – famoso por los “sabios” que aparecen en El Quijote –, esta planta es uno de los lugares donde se pertrecha nuestro caballero, el pistacho de La Mancha, para iniciar sus aventuras por el mundo. Allí en plena campaña de recolección de este fruto, hablamos con Claudia Calzada que, pese a su juventud, es una “sabia” de este cultivo.

“España representa tan solo el 0,02% de la producción mundial de pistacho, pero estamos llamados a ser el tercer productor del mundo después de Irán y California (EEUU). Creemos que hace falta más volumen para que el sector se profesionalice.

Para satisfacer la demanda interna de la Unión Europea, en la actualidad y en el futuro, habría que rondarlas 300.000 hectáreas, con árboles de 20 o 30 años”, según informa.

IberoPistacho nació en 2015 para ayudar a desarrollar las explotaciones de este cultivo, facilitando la planta injertada de calidad a los productores, a los que enseñaban a manejarlo para que dé fruto y, desde 2017, con el objetivo último de poder comercializarlo. A juicio de Calzada, “en el sector agroalimentario siempre se ha maltratado mucho al productor y al campo”, por lo que han querido “dar la vuelta de tuerca y encajar al primer eslabón dentro de la cadena de valor para que deje de ser el más perjudicado por las fluctuaciones de precios”. No en vano, este grupo empresarial presume de ser el que más paga por el pistacho en España.

Por eso, su directora general cuenta que los productores se convierten en sus socios, que no son solo de Castilla-La Mancha. Aunque la mayoría sí son de aquí, provienen de diferentes regiones de España e incluso están buscando también en Portugal. De hecho, otro de sus objetivos es potenciar las ventas en el mercado nacional, pues hasta ahora casi toda la producción de pistacho se destina a exportación, con Alemania, Bélgica y Francia como principales destinos.

Este fruto seco, que llegó a Europa en los primeros siglos de nuestra era procedente de Oriente Medio, está ganando cada vez más terreno – y no es una forma de hablar – en España, compitiendo a nivel europeo con Grecia e Italia, siendo Castilla-La Mancha la que está a la cabeza. De hecho, según detalla el consejero de Agricultura de esta comunidad autónoma, la región

cuenta con unas 53.000 hectáreas de este cultivo, lo que supone el 85% de la superficie del país, aunque ahora solo un tercio está en producción plena.

“Para nosotros es un cultivo leñoso muy importante porque se ha convertido en una alternativa o e un complemento de renta para los agricultores de casi toda Castilla-La Mancha” afirma el consejero. Por eso, desde su departamento, ayudan a las empresas de este sector a instalarse en la región con una línea focal específica de fomento de la calidad agroalimentaria dotada con 330 millones de euros en los últimos seis años, con especial atención cada vez más al pistacho ecológico.

Ciudad Real a la cabeza

Ciudad Real es, sin duda, la provincia que lidera los datos en España y en Castilla-La Mancha, y donde se concentra el 50% de su superficie. A ello también ha contribuido que en la capital ciudadrealeña se encuentre El Chaparrillo, el centro de investigación más importante de Europa sobre este fruto seco, dependiente de la Consejería de Agricultura. Esta provincia cuenta además con un adecena de plantas procesadoras, esenciales para que el fruto no se eche a perder una vez recogido, pues si se pasa de su punto de maduración, empieza a generar hongos y toxinas venenosas.

Cuando uno visita estas llanuras manchegas, puede comprobar que el viñedo aun muy predominante, está cediendo espacio al pistacho que se adapta mejor al cambio climático, con temperaturas cada vez más extremas, y a la escasez de agua.

Fe de ello da Jesús Moreno López, otro joven pistachero de solo 31 años que dejó su trabajo en la construcción tras la crisis del 2008 para dedicarse al campo. Jesús junto con sus padres y su hermano Sergio, fueron pioneros y son conocidos como “los locos del pistacho”. Ahora gestionan unas 300 hectáreas

-una de las mayores superficies del país- y aspiran a llegar a las 500 en la tierra que compraron con el *boom* inmobiliario en su municipio, Tomelloso. Su finca, sin embargo, se encuentra al lado de Alameda de Cervera y cerca de Alcázar de San Juan, otra importante localidad ciudadrealeña famosa por sus viñedos, cultivo que también trabaja esta familia y de la que han arrancado unas 110 hectáreas para sustituirlas por pistacheros.

“Nos decantamos por el pistacho debido a los bajos precios de la uva”, cuenta este agricultor. Los pistacheros precisan de menos mano de obra y son cultivos que están más mecanizados lo que hace que sean más rentables. De hecho, a Jesús y su familia les va tan bien que tienen ya su propio vivero de pistacheros ecológicos y su objetivo, “en un futuro no muy lejano”, es tener una planta de procesado para comercializar su propio producto, pues este año los han llevado a las instalaciones de IberoPistacho en Argamasilla de Alba.

La mayor parte de productores son personas que heredaros un pequeño terreno y no sabían qué hacer con él. Ese es el caso de Manuel Roldán, ingeniero técnico de 38 años, que trabaja en otro sector y que acaba de plantar unas 3,6 hectáreas en una parcela de sus abuelos en la también localidad ciudadrealeña de Almagro. Sin embargo en el sector han entrado ahora grandes grupos inversores como Atitlan – liderado por Aritz Rodero y Roberto Centeno, yerno del presidente de Mercadona, Juan Roig -que acaban de anunciar 50 millones de euros para cultivar 2.000 hectáreas de pistacho y almendra en Castilla-La Mancha.

Ese es precisamente uno de los entuertos que tiene que deshacer este nuevo protagonista del campo manchego, según alerta la responsable de la Asociación de Productores de Pistachos de Ciudad Real, Isabel García, “los pequeños productores – se queja – no pueden hacer frente a los elevados costes de producción y a la fluctuación de precios que se están dando ahora, mientras que los grandes inversores, sí”. De hecho, en 2021 pagaban unos 8 euros por kilo y este año ha bajado a menos de la mitad.

Para que los pequeños productores puedan luchar contra esos gigantes, como hizo el caballero de la Triste Figura, han de unirse en cooperativas con el fin de que sus proyectos sean exitosos. De lo contrario, Isabel García avisa: “El pistacho podría ser el nuevo oro verde, pero si no lo hacemos bien va a ser una ruina”.

L'INSTITUT AGRÍCOLA

CATALÀ DE SANT ISIDRE

*Associació d'Empresaris Agraris
des de 1851*

institutagricola.org
xarxanatura2000.com
ladrecera.com